

Anders var enda kavaljeren vid "Dans i Gopsmorstugan"

MORA (DD). Ni har väl sett tavlan »Dans i Gopsmorstugan» i Zornmuseet? Där är det jag som dansar medan farfar min Ljuder Anders Ersson spelar fiol. Nog ser det ut som om det är flera par som dansar. Men det är bara jag hela tiden som dansar med olika kullor. Zorn målade och vi dansade och rätt som det var skrek han »Stopp!» och då fick vi lov att stå still om det så var med ena benet rakt ut tills han hade fast linjerna på duken, berättar 75-åriga lantbrukaren Anders Juhlin i Gopshus,

Hans bekantskap med Anders Zorn inleddes 1906, då konstnären hade byggt sommarvistet Gopsmorstugan på andra sidan älven vid Gopshus. Zorn kom då och frågade i stugorna om det var någon bybo som kunde spela. den röda grovtimrade gamla gården nästan Hingst upp vid den stigande byvägen där Anders Juhlin ännu bor fanns det spelmän.

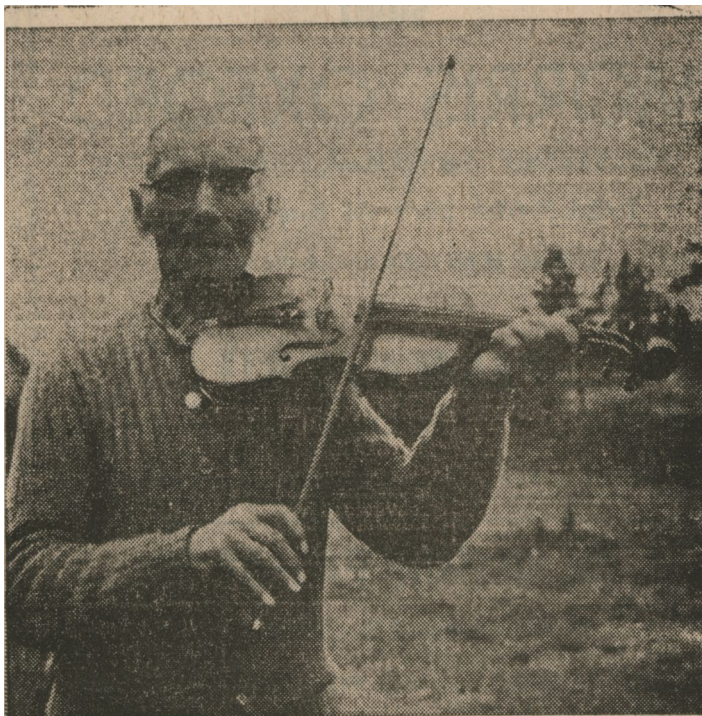
— Farfar hade komponerat många låtar och gjort egen text till på »äkta dalsku» och far, Erik Andersson Juhlin, var också spelkunnig, men båda två hade lagt fiolen på hyllan. Så var det bara jag då som ställde upp med mitt enradiga dragspel.

Jag fick en hembygdsdräkt av Zorn att ha på och skötte musiken ensam den första tidens danskvällar i Gopsmorstugan. Mora danslag och Garberg kom och fyllde den till trängsel. Från klockan fyra på eftermiddagen till tio på kvällen varade dansen varenda lördagkväll när Zorn var i Gopsmor.

• JUHUNS SPELMANSLAG

— Zorn stod i och övertalade och så började farfar och far att hantera fiolen igen och alla vi sex syskon lärde oss också. Fast Valentin var 6å liten kunde han snart spela han med på den lilla fiol Zorn gav honom. Det var bara några strängar på den.

Så vi spelade hela familjen i Gopsmorstugan på danserna och Ibland kallades man dit också när det var andra besök. Vår familj fick sedan hederspris vid en spelmanstävlan på Sandängarna, som är den största spelmanstävlan Zorn ordnade. — Efter dansen kom Zorn och tog i hand och tackade för musiken och

75-åriga Anders Juhlin, Gopshus, som stod modell åt Zorn, är av gammal fin spelmannssläkt. Hans farfar vann prins Eugens pris, en fiol, vid en spelmanstävlan ordnad av Zorn. Både farfadern och fadern hade slutat spela på grund av religiösa-moraliska skäl, då Anders Zorn förmådde dem att ta upp konsten igen*

då tryckte han ibland en hel femtilapp i näven på någon av oss och det var mycket pengar på den tiden. Till mig sa han en gång: »Anders, gå in till Grapes i Mora och hämt' dej en fiol och säg att Zorn betalar».

På det viset fick jag min fiol. Mig och flera av syskonen kostade han på folkhögskolekurs och erbjöd oss vidareutbildning om vi ville, men det var bara Valentin som fortsatte, på lantmannaskola. Han är nu dragspelsstämman här i Gopshus.

• FARFARS VISOR

— Valentin hittade en skrivbok på auktionen efter farfar Ljuder Anders Ersson som dog 90-årig 1923. I den finns första textstroforna på ett sjuttioal av hans låtar — som han också spelade i Gopsmor. Till exempel den här, säger Anders Juhlin och börjar sjunga en vers i sitt kök dit han hämtats hem från havresQcämningen på åkern för att berättas lite Zornminnen för DD:

»Wir sfuldum upi Kittan jen gång å timber jena laru, men då wir addum timbra jett warv kam kalln min je slag.»

Och så skrattar han åt oss som inte förstår språket. Och förklarar: — Karl kom med slagan så snart det första timret var lagt i tröskladan. Det var bråttom på den tiden. — Ja, farfar fick till många roliga visor. Det är också han som har gjort Oxbergsm ar schen och A. Juh-

lins polska, som finns upptecknad i Forsslund-boken. Jag spelade den så den fick namn efter mig.

Själv har Anders Juhlin spelat på otaliga danser och bröllop i bygden — Och nog skulle jag kunna stå för musiken en danskväll än idag om jag bara övade upp fingrarna riktigt fre De jt är längesen också som jar var ner till Zornmuseet och tittade på tavlan där jag dansar, säger han. Jag var dit ibland förut. Nu har jag starr på ögonen och «er djältigt.

»MINNENAS VIN»

— Zorns modeller av vackra flickor. Flera av dem kom bortifrån andra trakter. En gång var det en ryska där. Jag fick gå som jag ville i stugan och såg många av modellerna. Min syster Anna stod modell till »Flickan vid eldhuset». Hennes man, Jannes Eklund, var Zorns färjekarl vid älven.

Anders Zorns beryktade sommarviste är läst nuförtiden, tyst och övergivet. Från stora vägen är det svårt att leta sig dit, men om man rör över älven vid Gopshus är det bara ett litet stycke gångväg vid andra stranden.

— Tänk om man skulle ta sig till Gopsmorstugan en gång igen, säger Anders Juhlin på ett sätt som om det gällde en utflykt tillbaka till ungdomen. Han har inte varit där sedan långt tillbaks trots att den ligger så nära.